

РЕЦЕНЗИЯ

от

Явор Светозаров Конов, д-р, д.н., професор по полифония
(научна специалност 05.08.02, музикознание и музикално изкуство,
свидетелство за научно звание № 22840/22.02.2005, ВАК София)

от департамент Музика на НБУ

върху научните трудове и актива

на доц. д-р Милена Георгиева Шушулова-Павлова^{1, 2},

единствен кандидат **в конкурс за заемане на академичната длъжност професор**
по професионално направление 8.3. музикално и танцово изкуство
(съвременни музикални практики, музикална комуникация),
обявен в Държавен вестник бр. 59/04.08.2015, със срок от 2 месеца.

I. Изследователска (творческа) дейност и резултати.

1. Доц. д-р Милена Шушулова като кандидат по този конкурс за професор по съвременни музикални практики, музикална комуникация представя своя обемна монография, а именно „Музика и публики. Нови концепции за отвореност” (София, издателство на НБУ, 2015, ISBN 9789545358586, 512 стр.). Ползваните при написването на монографията референтни източници са 171 текста на български език, 72 на латиница, 39 интернет сайта и енциклопедии. Въз основа на проучванията и изследванията си, както и на личния си практически опит като организатор на събития в областта на музиката и/или свързани с нея, М. Шушулова представя в труда си голям кръг въпроси и проблеми, свързани с музиката и човека/публиката/обществото.

Обичам да казвам, например на студенти, че за да се осъществи един хубав (успешен) концерт, трябва да са налице 3 взаимосвързани и на сходно ниво фактора: автор (произведение) – изпълнител (интерпретатор) – публика. В монографията си доц. д-р Милена Шушулова представя факти (взети от референтни източници и/или от

¹ Придобито научно звание пред ВАК „доцент” (днес по ЗРАСРБ – академична длъжност) по научна специалност 05.08.02 – Музикознание и музикално изкуство – Свидетелство № 25069 от 23.06.2008.

² Диплома за образователна и научна степен „доктор“ № 31069 от 05.02.2007 от ВАК по научна специалност 05.08.02 Музикознание и музикално изкуство.

собствената и практика) и осмисляния (на други автори и/или нейни лични), свързани с това що е култура, изкуство, музика, автор и авторство, творба, изпълнителство и интерпретация, публика (запазване и развитие на съществуващи публики, възстановяване на изгубени, търсене, мотивиране, създаване и намиране на нови публики, особено в младежките възрастови групи – и в частност в посока на класическата музика) и редица други взаимосвързани в този порядък въпроси. Естествено, особено силни акценти падат върху новите обществено-икономически и манталитетни условия и начини на живот, свързани с (и в много голяма степен обусловени, дори наложени от) дигитализацията и интернет (този истински технологичен и културален обрат, чрез техническото овъзможностяване, изграждане и функциониране на тази световна мрежа), респ. променените възможности на традиционни и нови медии, респ. и музиката като комуникация (в аспектите и на носителство и на информация, и на емоция). Музиката в аспекти и на социологията. Музика и реклама, реклама и пиар на музикални и свързани с музика събития, насочване, задържане и засилване на вниманието върху тях – както и обратното. Нови възможности за музикално-възпитателни и музикално-образователни дейности и ефекти от тях. Съществуващи и възможни дейности на ниво личност, малко общество, голямо общество, неофициални и официални институции и власти, общински, държавни, международни. Местни, регионални, държавни и междудържавни, както и глобални процеси и тенденции. Във всички тези посоки и аспекти, в съставения и изписан от М. Шушулова текст има едни или други нейни приноси, както поради систематизацията, извършена от нея на факти и чужди осмисляния, така и в съществуващото на предложените от нея самата факти и осмисляния. М. Шушулова подготви и направи и интересна анкета, в която лично участвах и то с много мисъл (че и впоследствие допълнително разширих осмислянията и коментарите си по поставените от М. Шушулова въпроси и по много други, които се появиха в главата ми покрай тях и поради мисленето ми по тях, така че постепенно, в рамките на година и повече, дописвах и допълвах, и в крайна сметка изписах около 80 страници, един съвсем не приключен текст... и непубликуван, не на последно място и поради това, че в изложените в него факти, съпоставки, осмисляния и изводи има и твърде много нелицеприятно, а евентуалното му „обнародване” не смятам, уви, че ще промени към добро каквото и да било...). Защо споделих това: защото при прочита на монографията на М. Шушулова, засягаща наистина голям брой посоки на осмисляне, включително и прогностика, дори и да не си съгласен тук или там, повече или по-малко с авторката или с други цитирани от нея автори, предложеният от нея текст те провокира и мотивира за собствени осмисляния, че и проучвания... Това е също ценен принос на

разработката на М. Шушулова. Разработка, каквато от български автор досега няхаме. Насочена към различна читателска аудитория – възрастово, културално, манталитетно. Не по-малко ценна и като образователно четиво – и за висшето образование, и за по-ниските нива.

2. Предоставеният ми списък на другите публикации на доц. д-р Милена Шушулова от периода след придобиването ѝ на научното звание доцент (през 2008 г.) показва десетки (63) публикации (у нас и в чужбина) от вида научна студия (1), доклад (12 публикувани, които им дават тежест на научни статии, както и 6 непубликувани), статия в професионален и друг периодичен печат и сайтове (43), рецензия (4), становище (7), отзыв. Публикации на разнообразна тематика, свързана с музика и публики, журналистика и пиар, комуникация и музика, стратегии за създаване на нови музикалнообразователни практики, нови възможности в полето на електронните медии и музиката, композиторска биографика, творчество и педагогика, респ. съответни връзки с институции, публики и пр. (относно Асен Диамандиев, Панчо Владигеров, Андрей Стоянов, Димитър Христов), проблеми на педагогиката и обучението по музика в началното, средното и висшето образование, въпроси на организацията и психологията при осъществяването на музикални събития, изпълнителски постижения (Ганка Неделчева, Мариса Бланес, Сузана Клинчарова, Михаел Фришеншлагер, Людмил Ангелов, Свилен Симеонов, Жерар Пуле, Марио Хосен, Милена Моллова, Йоел Матиас Йени, Накаши Шимицу, Нао Маеда, Жаклин Прейс, Алина Комитова, Николай Шаламов, Златка Златкова, Марио Ангелов и др., Академичен оркестър „Орфеус“ на НБУ и др.), музикологични лекции (Луисиано Гонзалес), респ. национални характеристики на култура и музика, отразяване на конференции („Млад научен форум за музика и танц“ на департамент Музика на НБУ, конференция за докторанти, с международно участие – многократно) и други, споделяния за места на музикални събития (галерия УниАрт на НБУ и др. в столицата и в страната), млади изпълнители-надежди (Мартин и Александър Зайранови), както и in memoriam на проф. д.н. Румен Цонев. Доц. д-р Милена Шушулова е провеждала и семинари, участвала е в кръгли маси и др. под. форуми и срещи. Налице е широка палитра от професионални интереси, наблюдения, анализи и споделяния от различен тип и характер. Сред посочените публикации на доц. д-р Милена Шушулова има редактирани и реферирани.

В редица направления от застъпените в публикациите на М. Шушулова след 2008 г. установявам линии на постоянен и задълбочаващ се неин интерес (напр. този към живота и делото на Андрей Стоянов, аспекти на музикална педагогика, организация и провеждане на музикални събития и др.) – отбелязвам научния им принос. Други публикации на М. Шушулова имат определен принос в посока на

образователна и информационна дейност. Особено дебело подчертавам приноса ѝ в организацията и провеждането на ежегодната ни научна конференция за докторанти и постдокторанти с международно участие „Млад научен форум за музика и танц”, първата такава в страната (по идея, не мога да не отбележа и това, на проф. д.н. Димитър Христов), респ. издаването на отразяващия я ежегоден сборник с доклади и резюмета (и на английски език).

3. Предоставената ми справка (анализ на цитирание СА-15-2015, изготвен от библиотеката на НБУ в София) сочи 6 цитирания (6 отделни позовавания на 5 публикации от доц. д-р Милена Шушулова; 2 от тези цитирания са след придобиването на званието доцент) от автори и авторски колективи, а именно от: 1) Ромео Смилков; 2) Боряна Миролескова; 3) Миглена Ценова-Нушева; 4) Росица Драганова, Роксана Богданова, Стефан Хърков и Веселка Стамболиева. Смятам, че доц. д-р М. Шушулова практически е цитирана от по-голям брой автори в по-голям брой техни трудове, но това е останало извън обсега на извършената справка; добил съм през годините тези впечатления от разговори с различни колеги.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката.

Работата на доц. д-р Милена Шушулова по впечатляващо голям брой практически-приложни проекти (191 на брой!, редица от които имат и изследователски и/или творчески характер) изявяват приноса ѝ и като ръководител, мениджър, продуцент и организатор (основавам казаното на предоставената ми справка), успешно кандидатствал и получил средства както от фондове на НБУ (редица от проектите са стратегически за университета), така и от външни за университета институции, като Национален фонд Култура, Фонд Култура на Столична община, редица други спонсори (институции и личности). Справката посочва, че М. Шушулова е участвала по един или друг начин (като преподавател и/или организатор, мениджър, продуцент) в над 250 проекта в рецензирания период (от 2008 г. насам).

II. Учебна и преподавателска дейност.

1. Аудиторна и извън-аудиторна заетост, работа в електронния обучителен модул "MOODLE – НБУ", осигуряване на студентски практики и стажове, работа със студенти и докторанти³). Предоставените ми от кандидатката справочни материали по този конкурс показват не само, че във всички тези отношения доц. д-р Шушулова е изпълнявала нормата на НБУ през всичките години от рецензирания период, но и че в

³ Отнася се за конкурсите за професор

редица от тези отношения има голяма допълнителна активност. Изпълнявала е нормата си за качване на учебни материали в електронния обучителен модул "MOODLE – НБУ". За отчетния период (2008-2014 година) е научен ръководител на двама докторанти, чието отчисляване предстои: Милко Милков (докторант на самостоятелна подготовка с тема: „Съвременни интерпретационни проблеми в камерното и солово музициране с пиано”) и Мартин Стоянов (докторант на самостоятелна подготовка с тема: „Университетската музикална сцена – изпълнителство и управление”). От учебната 2012-2013 година доц. д-р М. Шушулова редовно води лекции в курсове от ДП „Музика“, средно по 60 часа на семестър. Била е научен ръководител на 3-ма студенти (1 бакалавър и 2-ма магистри) и е участвала като член или председател в 151 комисии на 147 студенти.

2. Работила ли си със студенти по Еразъм? НЕ СЪМ РАБОТИЛА

3. Предоставените ми справочни материали показват, че средната оценка от студентите за удовлетвореността от курсове на преподавател доц. д-р Милена Шушулова-Павлова в атестирания период е отличен 4,70.

III. Административна и обществена дейност.

1. Участие в колективни органи на управление на НБУ.

В рецензирания период доц. д-р М. Шушулова е била директор на програми (2008) и ръководител на департамент „Музика“ (от 2009 досега), както и директор на докторска програма „Музика“ (2010-2015). Работила е активно и почти непрекъснато в разработването, преустройството, подобряването, промяната и усъвършенстването на програмите по музика – бакалавърска, магистърски и докторска, както и в акредитацията на програмите, които са получили акредитационно най-високи оценки от НАОА. Показателен резултатен факт е, че вече 5 години департаментът е на едно от първите места в НБУ, радва се и на високо признание и в страната, а и в чужбина. Студентите по музика в НБУ са с много добри показатели. Като директор на докторска програма музика в рецензирания период и като ръководител на департамент «Музика» е работила по защитите – публични и вътрешни – на над 40 докторанта. В отчетния период 69 докторанти са записали докторска програма «Музика». Направена е успешна акредитация на програмата с отлична оценка от НАОА, като в момента е в ход процедура за подновяване на акредитацията на докторската програма.

2. Обществена активност.

2.1. В НБУ. Доц. д-р М. Шушулова участва във всеки департаментен съвет като ръководител на департамент – за периода 2009-2015 общо в 73 съвета. Участва редовно

в Академичните съвети на НБУ, чийто член е. Участва и в редовните заседания на Комисията по качество на НБУ, чийто член е.

Доц. д-р Милена Шушулова има най-голяма заслуга и решаващ принос за подготвянето и успешното провеждане вече 10-та година на Научната конференция за докторанти и постдокторанти с международно участие «Млад научен форум за музика и танц», както и за отпечатването на периодичното издание на департамента всяка година, в което се публикуват научните доклади на докторантите и постдокторантите. Има и решаващ принос за създаването и изграждането на Фонд „Академичен оркестър на НБУ”, Фонд „Семинари за изпълнителско майсторство на гост-професори и концерти към тях“ към НБУ и Тонрежисьорско студио – УПИЗ към БФ на НБУ. Изнасяла е и лекции към Центъра за учебни ресурси, на тема „Как се организира събитие в НБУ, което да е ефективно?“

2.2. Извън НБУ. Доц. д-р М. Шушулова е Председател на дружество «ПЕДАГОЗИ-МУЗИКАНТИ» към Съюза на българските музикални и танцови дейци (СБМТД), член е на секция «Музиколози» на Съюза на българските композитори (СБК) и на Обществения съвет по култура и образование към Столична община по покана на кмета на София – г-жа Й. Фандъкова.

3. Привличане на студенти в програмата. Решаваща роля! С участията си по срещи-разговори с кандидатстуденти в София в много градове в страната, с публикациите си, с участията си в радио и телевизионни интервюта и други предавания, чрез разговорите си с учители на ученици, потенциални кандидатстуденти...

IV. Лични впечатления от кандидата (ако има такива).

Познавам доц. д-р Милена Шушулова от 7 години, а работя в НБУ и под нейно ръководство вече 4 години. Добър началник, никога не налага нищо силово (което нерядко се явява в неин ущърб, че трябва сама да свърши работата...), съобразява възможностите, опита и желанието на човека. Нито стои „началнически”, нито „се взима на сериозно”. Никога няма и да те унизи (било то с грубо държане или с перфидно поведение...) – нещо много важно! И ще те попита как ти е семейството, и ще се съобрази с проблемите, които имаш и имате въщи! Някои от тези характеристики може и да се стори някому, че излизат от „жанра” на научната рецензия, но убедено смятам, че е важно и дори задължително в случая да ги посоча и подчертая, защото дейността на Милена Шушулова е в огромна степен свързана с хора (личности с вътрешния си свят и собствените си разбирания, интереси и преживявания) и институции (представявани също от хора, но вече в условията на една или друга

служебна обвързаност, при отстояването на първо място, поне официално, на институционалния характер и интерес). Доц. д-р Милена Шушулова много добре се владее, никога не е избухвала, нито е давала в деянията си ход на лични емоции. Не се по(д)вежда и по чужди интереси и емоции. Има огромен опит в работата с хора и огромен опит в подготовката, организацията и провеждането на концерти. Респ. познава ситуацията в България, но има поглед и към други страни. Както в аспект на личности, така и на институции. Познава и от личната си практика, и от научните си изследвания различни видове публика от миналото и настоящето. Доказателствено това се представя и констатира и в научните публикации на М. Шушулова. Може да прогнозира бъдещи развития – и събитийно, и (между)личностно. И така: планирането, както и адекватното реагиране на поставяните от ръководството на НБУ и от живота, респ. организацията и управлението на департамент Музика на НБУ, на голям брой различни проекти и изяви, както и творческата и научна продукция на доц. Милена Шушулова за мен са достатъчен факт. Тези познания, опит и възможности за предвиждане на различни нива и в различни посоки в сферата на практикуването на музика и комуникация чрез музика (организатори – автори и изпълнители – различни публики) прави доц. Милена Георгиева Шушулова-Павлова подходящ кандидат за тази професура по съвременни музикални практики и музикална комуникация.

V. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата.

Не изказвам. Най-малкото защото двамата сме на сходна възраст, за да й давам съвети... А и не се нуждае в частност по този конкурс за професор.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: на основание на гореказаното, аз съм ЗА това доц. д-р Милена Георгиева Шушулова-Павлова, единствен кандидат в този конкурс за заемане на академичната длъжност професор по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство (съвременни музикални практики, музикална комуникация), да бъде допусната до избор от Академичния съвет на НБУ. Надявам се, че и колегите останали членове от научното жури по този конкурс ще бъдат със същата преценка.

София, 10 ноември 2015 г.

Подпис: